

Karum – en pärla i Mittlandet

Den Bioblitz som gick av stapeln i lördags den 15 juni, lockade över 200 personer till Karum, den lilla radbyn som omges av Mittlandets hela rikedom av kultur, natur och arter.

En Bioblitz är en koncentrerad form av inventering som pågår under ett dygn på en specifik plats. Den utförs av en nyfiken allmänhet tillsammans med olika experter på djur och natur. I lördags fanns Ölands Ornitologiska förening (ÖOF), Ölands Botaniska förening (ÖBF), Föreningen sydostentomologerna (FSOE), Ölands Naturskyddsförening (ÖN), Station Linné, Ölands Folkhögskola och Lunds universitet på plats, tillsammans med Länsstyrelsen och Mittlandsprojektet som stod som arrangör. Programmet var gediget och aktiviteterna avlöste och överlappade varandra under hela dygnet.

- Samverkan, ökad kunskap och spridning av kunskapen om Mittlandets alla värden - det är precis vad Mittlandsprojektet går ut på! säger Susanne Forslund, projektledaren på Länsstyrelsen.

Björn Folkesson är arrendator av Karums naturreservats åkrar och ängar och sköter dem sedan 30 år tillbaka. Han höll en fängslande guidning och berättade målande om 1800-talets slit för brödfödan. Det är inte lätt att bruka markerna på gammalt vis utan den mängd av oxar, drängar och pigor som förr slet i markerna. Men Björn har ett brinnande intresse och det hjälper på vägen! Idag kan vi besökare glädjas åt mångfalden och skönheten i den glesa rågåkern där åkerogräs som klätt, riddarsporre och råglosta lyser upp junidagen.

Under vandringen med Lennart Nilsson mellan Karums by och gravfältet Noaks Ark lämnade vi snart åker och äng för betade skogs- och buskmarker och Karums alvar. Vit, gul och stor fetknopp fyller sina blad med vatten och har på så sätt anpassat sig till alvarets torka. Gravfältet från järnålder fascinerar med gravar av olika utseende; runda, fyrkantiga och skeppsformade stensättningar och resta stenar är väl synliga i det öppna, betade landskapet.

Många av de arter som rapporterades under dygnet är insekter. Fjärilsfolket var aktiva inte minst nattetid. Då stod lysande vita torn ute i markerna och nattfjärilar i mängd drogs till ljuset. För allmänheten helt okända flygfän med namn, omöjliga att minnas, som fjällsprötad grönglanssäckmal eller molnbrämat senapsmott dök upp.

- Trots vädret blev det några roliga arter och området har en jättepotential, sammanfattar Mats Lindeborg (FSOE) Bioblitzens fjärilsfynd. Kirskålmalmätare och gulpannad lavspinnare är två sällsynta arter som han hittade.

När solen visade sig under dagen flög andra insekter. De som särskilt fångade publiken var stora ekoxar som brummade förbi och den tjusiga blå kejsartrollsländan.

Lars Pettersson från Lunds universitet berättade om dagfjärilarna och värdet av att följa hur det går för dem. Även om du inte är expert kan du rapportera de fjärilar du ser och känner igen. Många arter minskar och andra kommer in i landet i klimatförändringarnas spår. Många barn tog chansen att fånga insekter, titta i lappar och få hjälp med artbestämning av forskare från Station Linné.

- Med tanke på intresset från den yngre generationen under dagen hoppas vi på många nya dagfjärilsinventerare i Mittlandet framöver, fortsätter Susanne Forslund.

Givetvis fick också Karums växtvärld sin uppmärksamhet under dagen. Tre starka namn inom botanikens värld stod för guidningarna; Anders Waldenström; ÖBF, Helena Lager; Länsstyrelsen och Ulla-Britt Andersson Årets Ölänning från ÖBF. Även Pav Johnsson och hans elever på folkhögskolekursen "Insikter om insekter" gjorde en stor insats.

Fågelsången har så här års börjat mattas av och de flesta fokuserar på att mata sina ungar. Detta till trots sjöng både näktergal och svarthätta i skymningen när Jonas Svedlund, ordförande i ÖOF, ledde ett gäng nyfikna ut i den öländska kvällningen.

Efter några timmars regn blev det en vacker solnedgång och Anna Lindberg från Länsstyrelsen berättade om fladdermössens spännande liv. Med hjälp av en ljudförstärkare, en fladdermusdetektor, kunde ett förväntansfullt gäng ge sig ut i sommarnatten och både se och höra tre olika arter fladdermöss.

- Det var väl värt att hålla sig vaken för! En helt ny värld öppnade sig för mig i kväll, utbrast en hänförd besökare.

Vägen tillbaka till parkeringen i mörkret kantades av lysmaskar som glimmade i gräs och buskar och en nattskärras outtröttliga surrande blev ljudfond. Ett värdigt slut på ett fantastiskt dygn i Mittlandet där över 400 arter redan har rapporterats!

Några citat från besökarna:

- Kolla, jag har fångat en mygga i mitt rör! Den lever!
- Jag tyckte mest om att titta i mikroskopet och göra DNA test på en stekel plus att leta insekter med fjärlshåv.
- Jag hittade en grön larv som var jättespännande att titta på i mikroskopet. Sen hade jag tre fästingar på armen som jag borstade av och tittade på i mikroskopet. Det var häftigt! Jag letade massor med håven också. Hela tiden nästan...
- Vi hade en helt magisk dag! Det var väldigt fint ordnat, kvalité rakt igenom, både för själen, hjärnan och hjärtat. Mycket lärorikt och förkovrande, men också socialt meningsfullt med kunskapsutbyte mellan föreningarna. Och superlyxigt med gott fika och mat!

Natur- och kulturvandringen passerade många stättor, till och från betesmarker.

-

- Jag tyckte mest om att titta i mikroskoperna, säger Ture, som fick experthjälp av xx från Station Linné.

Åkergräset klätt blommar särskilt fint i år.

Det ska börjas i tid...